

© PROEFBEDRIJF PLUIMVEEHOUDERIJ

Gezondere hennen door monitoren rode vogelmijten

Een regelmatige monitoring van het aantal rode vogelmijten (bloedluizen) in de stal helpt bij het beslissen om al dan niet een behandeling te starten. Dat blijkt uit de ervaringen van tien pluimveehouders die deelnemen aan het demonstratieproject Miteprevent. Tijdig ingrijpen is essentieel voor een succesvolle bestrijding van rode vogelmijten.

Neil Van den Broeck, Proefbedrijf Pluimveehouderij, en Tamara Vandersmissen, DGZ

De aanpak van rode vogelmijten blijft een enorme uitdaging voor de leghennensector. Leghennenstallen vormen de ideale leefomgeving voor deze parasieten. Ze veroorzaken jeuk en stress bij de hennen. Daarnaast kunnen ze ook ziekten overdragen tussen de kippen. Een zware besmetting leidt in vele gevallen tot verlaagde productieresultaten en een verhoogde uitval.

Met de huidige beschikbare middelen is het zeer moeilijk om een besmette stal opnieuw vogelmijtvrij te krijgen. Elke leghennenhouder tracht op zijn eigen manier de besmetting onder controle te houden. Met het demonstratieproject Miteprevent ondersteunen het Proefbedrijf Pluimveehouderij en Diergezondheidszorg Vlaanderen, samen met het Pluimveeloket, pluimveehouders bij de aanpak van rode

vogelmijten op hun bedrijf. Dat doen ze door tien pluimveehouders een monitoringsysteem aan te bieden. Dit systeem brengt de leghennenhouders gedurende een volledige ronde maandelijks op de hoogte van het aantal rode vogelmijten in hun stal. De deelnemende pluimveehouders geven aan dat ze de monitoringsresultaten effectief gebruiken om te beslissen of ze hun stal zullen behandelen. Het helpt hen ook om te beslissen of een lokale behandeling – met lage kosten – voldoende is, of dat een behandeling van de volledige stal nodig is.

Aanpak van de pluimveehouders

De tien pluimveehouders die deelnemen aan het project Miteprevent gebruiken in grote lijnen drie metho-

den om rode vogelmijten in hun stal te beheersen.

1. Drinkwateradditieven. Deze additieven zijn vaak gebaseerd op kruidenmengsels. Ze maken het bloed van de hen minder aantrekkelijk voor de mijten of verstoren het metabolisme van de mijten, waardoor die uitdrogen. Geen van de deelnemende bedrijven slaagde erin om enkel met deze producten de rode vogelmijten volledig te bestrijden, maar het gebruik kan een goede aanvulling zijn in de totaalpak.

2. Diergeneesmiddelen. De diergeneesmiddelen die door de deelnemende pluimveehouders werden ingezet, komen na toediening in het drinkwater in de bloedbaan van de hennen terecht. Mijten die een bloedmaaltijd nemen, krijgen het diergeneesmiddel binnen en worden afgedood. Mijten die echter geen bloed opnemen gedurende de periode dat het diergeneesmiddel circuleert, worden niet afgedood. Na enkele dagen verschijnt al de volgende generatie mijten uit de eitjes en moet de behandeling van de volledige stal worden herhaald. Twee van de tien opgevolgde bedrijven besloten om, op basis van de monitoringsresultaten, een behandeling met een diergeneesmiddel in te zetten. Dit gaf een sterke daling van de mijtenpopulatie vlak na de toediening (figuur 1). Diergeneesmiddelen vormen dus een interessante bestrijdingsmethode om de mijtenpopulatie in zwaar besmette stallen naar een aanvaardbaar niveau te brengen.

De deelnemende bedrijven die dit middel gebruikten, bleven respectievelijk 20 en 10 weken verlost van rodevogelmijtenuitbraken. Nadien nam het aantal mijten op diverse plaatsen in de stal opnieuw toe. De relatief korte werking van deze producten is mogelijk het gevolg van de koudere omgevingstemperaturen op het moment van toediening. In die omstandigheden is de rode vogelmijt minder actief. Het duurt dan

wat langer voor de nieuwe mijteneitjes uitkomen, waardoor het geneesmiddel minder optimaal werkt.

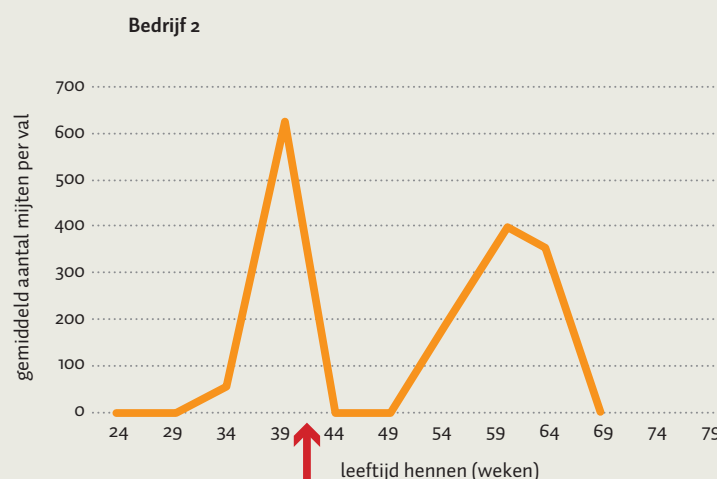
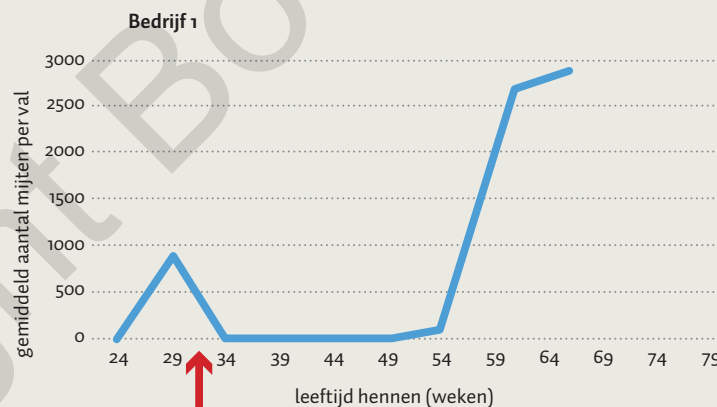
3. Silica. Silica is een mineraal poeder dat op de deelnemende bedrijven telkens in een opgeloste (natte) vorm werd toegediend. Het tast de poriën en het schild van de mijten aan, waardoor ze uitdrogen. Het grote voordeel van silica is dat het een langdurige nawerking heeft in de stal. Een nadeel is de arbeidsintensieve manier van aanbrengen. Silica is binnen het project de meest toegepaste bestrijdingsmethode.

Silica is binnen het project de meest toegepaste bestrijdingsmethode.

Zes van de tien bedrijven gebruikten het in de opgevolgde ronde. Het effect van silica op de mijtenaantallen bleek ook steeds succesvol te zijn. Zelfs in stallen waar de besmetting zeer groot was, slaagde men er met silica in om de

Figuur 1. Verloop van de gemiddelde bloedluisaantallen in twee van de opgevolgde bedrijven

De rode pijl geeft het moment aan waarop een diergeneesmiddel werd toegediend aan het drinkwater.

populatie terug naar een lage waarde te laten dalen (figuur 2). Een van de opgevolgde bedrijven gebruikt uitsluitend silica ter bestrijding van rode vogelmijten, met succes (figuur 3).

Vroegtijdige behandeling kan verschil maken

Een behandeling vroegtijdig opstarten kan een ernstige besmetting van de stal voorkomen. Een van de deelnemende pluimveehouders (figuur 3) kiest ervoor om het probleem in de kiem te smoren. Zelfs als de mijtenaantallen op het bedrijf niet oplopen, behandelt hij preventief met (al dan niet lokale) silica. Hierdoor krijgt de mijtenpopulatie niet de kans om zich te vermenigvuldigen en kan het aantal mijten nooit exponentieel toenemen. ■

Het project Miteprevent loopt nog tot april 2022. Meer info over de werking van het monitoringsysteem vind je in Mededeling 99 van het Proefbedrijf Pluimveehouderij via onderstaande weblink, bij Neil Van den Broeck (neil.vandenbroeck@provincieantwerpen.be) of Tamara Vandersmissen van DGZ (Tamara.Vandersmissen@dgz.be).

 www.dgz.be/pluimvee/gezondheidszorg/projecten/miteprevent

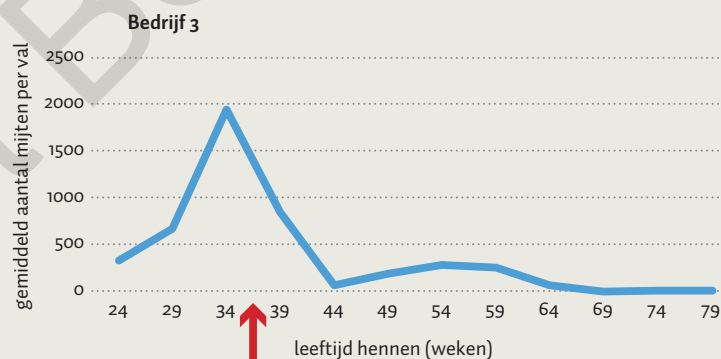

© FOTOS: PROEFBEDRIJF PLUIMVEEHOUDERIJ

Een bloedluisvalletje dat is bevestigd in de stal.

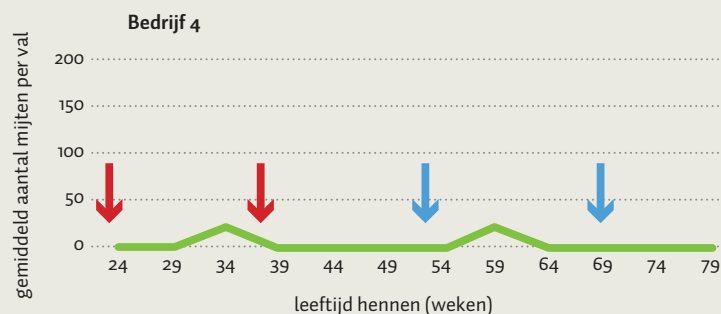
Figuur 2. Verloop van het gemiddeld aantal mijten per val op bedrijf 3

De rode pijl geeft het moment aan waarop de stal voor het eerst met silica behandeld werd gedurende deze ronde. Deze behandeling werd op regelmatige tijdstippen herhaald.

Figuur 3. Verloop van het gemiddeld aantal mijten op bedrijf 4

De rode pijlen geven momenten aan waarop de stal volledig behandeld werd met silica. De blauwe pijlen geven de momenten van plaatselijke silicabehandelingen weer.

Legen van de valletjes voor telling van de mijten.